

นวัตกรรมระบบการปกครองตามหลักพุทธวิธี* INNOVATIVE BUDDHIST GOVERNANCE SYSTEM

พระมหาพิสุทธ์ สิทธิเมธี (ภารัง)

Phramaha Phisut Siddhimedhi (Pharang)

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

Corresponding Author E-mail: mahaphisut@gmail.com

บทคัดย่อ

ระบบอุปถัมภ์หรือ The Patron Client System ไม่เพียงแต่เป็นอุปสรรคของการพัฒนาการเมืองและการปกครองในไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีรากลึกลงในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ระบบอุปถัมภ์นี้ถือว่เป็นต้นตอแห่งปัญหาการทุจริตในระบบราชการและการเมืองไทย ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมและการประนีประนอมที่ไม่สมดุลในการดำเนินงานของรัฐ บทความนี้จึงเสนอการปกครองที่ให้อำนาจแก่ประชาชนโดยตรงถือเป็นหลักการสำคัญในระบบการปกครองที่มีรากฐาน และเส้นทางพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว การใช้หลักธรรมาธิปไตยในการบริหารจัดการช่วยเสริมสร้างความเป็นธรรมและความยุติธรรมในการดำเนินการเมือง โดยอาศัยผู้นำที่ดี คือ ผู้ที่มีความเชื่อในการให้สิทธิและอำนาจแก่ประชาชนโดยตรง เพื่อให้มีการเสริมสร้างความเสมอภาคและความเจริญเติบโต การนำหลักธรรมาธิปไตยมาใช้ในการปกครองช่วยเสริมสร้างความเป็นธรรมและความยุติธรรมในการดำเนินการเมือง สร้างเสรีภาพทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างความเสมอภาคและความเจริญเติบโต มุ่งมั่นที่จะสร้างวินัยและวัฒนธรรมที่สนับสนุนการทำงานร่วมกัน มีปัญญาในการตัดสินใจ แก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล การมองเห็นโอกาสในการพัฒนาและการเติบโตของประเทศผ่านการเป็นผู้นำที่เชื่อมั่นและมีปัญญาในการทำงาน การแก้ไขปัญหาก็จะส่งผลให้มีการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความเข้าใจในระบบการปกครองที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ: นวัตกรรมระบบการปกครอง; การปกครองตามหลักพุทธวิธี

Abstract

The patronage system, or The Patron Client System, is not only an obstacle to political and administrative development in Thailand. It is also part of a political culture that has long been deeply rooted in Thai society. This patronage system is the root cause of corruption in Thai bureaucracy and politics. It causes inequality and unbalanced compromises in the operation of the state. This article, therefore, proposes a government that directly empowers the people as an essential principle in a rooted system of government. and long-term sustainable development pathways. Applying sovereign governance in management helps strengthen fairness in the conduct of politics. It relies on good leaders who believe in giving rights and power directly to the people to foster equality and growth. The adoption of sovereign governance strengthens fairness in the conduct of politics. Building economic freedom to create equality and growth is committed to creating a discipline and culture that encourages collaboration and has the wisdom to make rational decisions and problem-solving.

*Received May 5, 2024; Revised July 18, 2024; Accepted July 29, 2024

Seeing opportunities for the development and growth of the country through confident and wise leadership in working and solving problems will result in strengthening confidence and understanding of an effective and sustainable system of government.

Keywords: Innovative Governance System; Buddhist Method of Governance

บทนำ

ปัญหาของระบบอุปถัมภ์หรือ The Patron Client System ไม่เพียงแต่เป็นอุปสรรคของการพัฒนาการเมือง และการปกครองในไทยเท่านั้น แต่ยังเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีรากลึกกลงในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ระบบอุปถัมภ์นี้ ถือว่าเป็นต้นตอแห่งปัญหาการทุจริตในระบบราชการ และการเมืองไทย เป็นการทำให้เกิดความไม่เท่าเทียม และการประนีประนอมที่ไม่สมดุลในการดำเนินงานของรัฐ ทำให้เกิดการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว และกลุ่มของบุคคลที่มีอำนาจอยู่บนสูงสุดของระบบ อย่างไรก็ตาม ระบบอุปถัมภ์นี้ไม่เพียงแต่เป็นปัญหา แต่ยังเป็นต้นทุนของสถาบันการเมืองไทย และทำลายระบอบประชาธิปไตย โดยทำให้ความเชื่อมั่นของประชาชนในการปกครองลดลง และสร้างความไม่มั่นคงในการดำเนินงานของรัฐบาล จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องมีการแก้ไข และปรับปรุงระบบอุปถัมภ์นี้ เพื่อให้สามารถเดินหน้าไปในทิศทางที่ถูกต้องตามหลักประชาธิปไตย (ชนกพร ชาญนรา, 2563) การปกครองมักอยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิด ความต้องการของกลุ่มชนชั้นนำทางสังคม และการเมืองนั้น ๆ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่สนใจต่อกิจกรรมบ้านเมือง ทำให้ผู้นำสามารถที่จะเปิดเผยหรือปิดบังข่าวสารข้อมูลตามที่ผู้นำต้องการได้ โดยเหตุนี้จึงไม่เป็นเรื่องยากที่จะปกครองประชาชน ตัวแบบผู้นำสะท้อนให้เห็นสภาพความเป็นจริงของสังคมในปัจจุบันหลายประการ เช่น ประเทศมีการปกครองโดยชนกลุ่มน้อย เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ เกิดความรู้สึกเฉื่อยชาทางการเมือง เป็นต้น (พระครูวชิรธรรมวิภาส (สุชาติ ฐิตญาโณ), 2565) จะเห็นได้ว่าการเมือง และการปกครองเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาของสังคม และประชาชนทั่วไป อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านนี้สามารถก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจ และความขัดแย้งในสังคมได้ เนื่องด้วยความแตกต่างจากทัศนคติทางการเมือง การปกครองของคนหลายคน ด้วยการแก้ไขปัญหาการเมือง และการปกครองไม่ใช่เพียงแค่การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารเท่านั้น แต่ต้องมีการพิจารณาถึงระบบ และโครงสร้างของการเมืองอีกด้วย

หนึ่งในปัญหาที่เป็นที่รู้จัก คือ การเสื่อมถอยของความเชื่อมั่นของประชาชนในระบบการปกครอง ทั้งในเชิงปรัชญา และการปฏิบัติ การที่ประชาชนไม่ไว้วางใจในการเมือง และผู้บริหารอาจเป็นเหตุให้เกิดความไม่พึงพอใจ การเสื่อมถอยของความเชื่อมั่นนี้สามารถสร้างความขัดแย้ง และขาดความเชื่อมั่นต่อวิธีการบริหารของผู้นำประเทศ

นอกจากนี้ ปัญหาการเมืองอาจเกิดจากระบบการปกครองที่ไม่เป็นธรรม การตัดสินใจที่ไม่ถูกต้อง การใช้อารมณ์ในการแก้ไขปัญหา และการขาดความโปร่งใสในกระบวนการต่าง ๆ สามารถทำให้ประชาชนไม่พึงพอใจ และไม่มี ความไว้วางใจในการปกครอง เพื่อแก้ไขปัญหาการเมือง และการปกครอง จึงจำเป็นต้องมีการทบทวน และปรับปรุงระบบการปกครอง โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความโปร่งใส การรับฟังเสียงคน และการกระทำที่เป็นธรรม นอกจากนี้ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการต่าง ๆ เสริมสร้างความไว้วางใจของประชาชนในระบบการปกครอง และการสนับสนุนการศึกษาทางการเมืองเพื่อสร้างประชาธิปไตยที่แข็งแกร่งก็เป็นสิ่งสำคัญ

ระบบการปกครองในยุคโลกาภิวัตน์

ระบบการปกครองเป็นประเด็นที่ถือมีความสำคัญในการกำหนดทิศทาง และลำดับความสำเร็จของสังคมแต่ละแห่ง โลกยุคปัจจุบันมีระบบการปกครองที่แตกต่างกันออกไปอย่างชัดเจน และสามารถแบ่งได้เป็นสามลักษณะหลักที่น่าสนใจ คือ ประชาธิปไตย เผด็จการ และธรรมาธิปไตย ทั้งสามรูปแบบนี้มีลักษณะแตกต่างกันทั้งในลักษณะการบริหารราชการ การพัฒนาสังคม และการสร้างความเป็นอยู่ร่วมกันของประชาชนในสังคม เป็นการแสดงถึงความหลากหลายทางการปกครองในโลกปัจจุบัน แต่ละรูปแบบมีข้อได้เปรียบ และข้อเสียต่างกัน การเลือกใช้ และการดำเนินการของแต่ละรูปแบบ ย่อมส่งผลต่อการสร้างสังคมที่ยั่งยืนในระยะยาว

ระบบการปกครอง : ประชาธิปไตย (ประภัศร ทองยิณดี, 2558) ประชาธิปไตยถูกนิยามว่าเป็นระบอบการปกครองที่ให้อำนาจแก่ประชาชนโดยตรง ซึ่งทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการบริหารจัดการในสถานการณ์ต่าง ๆ ของประเทศหรือสังคม เป็นระบอบที่นับถือค่าความเสรีภาพ และสิทธิประโยชน์ของประชาชน เป็นทางเลือกที่เหมาะสมกับสังคมที่มีขนาดของประชากรไม่มากนัก และมีลักษณะที่ไม่ซับซ้อนมากนัก รูปแบบประชาธิปไตยทางตรงหรือแบบมีส่วนร่วมต้องการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ และการกำหนดนโยบายต่างๆ ที่ส่งผลต่อชีวิตประจำวันของทุกคน ระบบนี้มีความเหมาะสมในบริบทที่สังคมมีความเข้มงวดน้อยและประชาชนมีความสามารถที่จะมีส่วนร่วมได้ในการตัดสินใจได้ดี

ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทนเป็นรูปแบบที่เกิดขึ้นเนื่องจากความซับซ้อนของสังคมที่มีการเพิ่มขึ้นทั้งในปริมาณและความหลากหลาย มีประชากรมากมายที่มีลักษณะต่างกันทางเชื้อชาติ ศาสนา สีผิว ระดับเศรษฐกิจ และมีโครงสร้างสังคมที่ซับซ้อนมากขึ้น รูปแบบนี้มีผู้แทนที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนในการตัดสินใจและบริหารจัดการ เพื่อประโยชน์ทั้งหมดของสังคม ระบบนี้มีความเหมาะสมกับสังคมที่มีความซับซ้อนและความหลากหลาย ประชาธิปไตยเป็นหลักการของการปกครองที่สอดคล้องกับความเชื่อในอำนาจของประชาชนเอง มันทนถ้อยคำ “ประชาธิปไตย” ซึ่งมีความหมายว่า “การปกครองโดยประชาชน” หรือ “การปกครองของประชาชน” ซึ่งเน้นที่อำนาจที่มีต่อการตัดสินใจ และการบริหารจัดการของประชาชนเองในระบบการปกครอง

ประชาธิปไตยมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามลักษณะของสังคม และประชากรในแต่ละที่ โดยสามารถแบ่งออกเป็นสองรูปแบบใหญ่ คือ ประชาธิปไตยทางตรงหรือประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม และประชาธิปไตยทางอ้อมหรือประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน

รูปแบบแรก คือ ประชาธิปไตยทางตรง หรือ ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ที่เหมาะสำหรับสังคมที่มีประชากรไม่มากนัก และไม่มีความซับซ้อนมาก ในรูปแบบนี้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และการบริหารจัดการในส่วนตนเองมากขึ้น รูปแบบทางตรงสามารถแบ่งเป็น 2 ประการคือ ประชาธิปไตยทางตรงแบบมีส่วนร่วม ที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจ และประชาธิปไตยทางตรงแบบไม่มีส่วนร่วมที่มีการบริหารจัดการโดยประชาชนโดยตรง

รูปแบบที่สอง คือ ประชาธิปไตยทางอ้อม หรือ ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน เหมาะสำหรับสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น โดยที่ประชาชนมองว่าการมีผู้แทนที่บริหารจัดการในนามของพวกเขาเป็นวิธีที่สะดวก และมีประสิทธิภาพ ประชาธิปไตยทางอ้อม หรือ ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน เป็นรูปแบบที่มีการเลือกตั้งผู้แทนที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแทนประชาชน ระบบนี้เหมาะสมกับสังคมที่มีประชากรมาก และหลากหลาย รวมถึงมีความซับซ้อนทางสังคม และวัฒนธรรม ประชาธิปไตยทางอ้อมช่วยให้มีการตัดสินใจที่เชื่อถือได้ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในระดับทั่ว ๆ ไป

ในปัจจุบัน รูปแบบประชาธิปไตยทางอ้อม ในลักษณะแบบมีผู้แทนได้รับความนิยมมากขึ้น และมีหลายรูปแบบ เช่น ระบบรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรี ระบบประธานาธิบดี ระบบกึ่งประธานาธิบดี และระบบเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีโดยตรง การที่จะเลือกใช้รูปแบบใดขึ้นอยู่กับสภาพสังคม และวัฒนธรรมของแต่ละ

ประเทศ ในขณะที่รูปแบบทางอ้อมสามารถแบ่งเป็น 4 ประการคือ ระบบรัฐสภาหรือแบบคณะรัฐมนตรี ระบบประธานาธิบดี ระบบกึ่งประธานาธิบดี และระบบเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีโดยตรง การเลือกใช้รูปแบบใดขึ้นอยู่กับลักษณะ และความต้องการของสังคมในแต่ละประเทศ ซึ่งการทราบ และเข้าใจถึงลักษณะของประชาธิปไตย การแสดงออกทางอำนาจในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาสังคมให้มีความเป็นอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และยั่งยืน สามารถสรุปได้ว่า

1. ประชาธิปไตยถูกนิยามว่าเป็นระบอบการปกครองที่ให้อำนาจแก่ประชาชนโดยตรง เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการบริหารจัดการในสถานการณ์ต่าง ๆ ของประเทศหรือสังคม
2. รูปแบบประชาธิปไตยที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับลักษณะและความต้องการของสังคมในแต่ละประเทศ
3. ประชาธิปไตยทางตรงเหมาะสำหรับสังคมที่มีประชากรไม่มากนักและไม่มีความซับซ้อนมาก โดยในรูปแบบนี้ ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการบริหารจัดการในส่วนตัวตนเองมากขึ้น
4. ประชาธิปไตยทางอ้อมเหมาะสำหรับสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น โดยที่ประชาชนมองว่าการมีผู้แทนที่บริหารจัดการในนามของพวกเขาเป็นวิธีที่สะดวกและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
5. รูปแบบประชาธิปไตยทางอ้อม ในลักษณะแบบมีผู้แทนได้รับความนิยมมากขึ้น และมีหลายรูปแบบ เช่น ระบบรัฐสภาหรือคณะรัฐมนตรี ระบบประธานาธิบดี และระบบเลือกตั้งนายกรัฐมนตรีโดยตรง โดยการเลือกใช้รูปแบบใดขึ้นอยู่กับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละประเทศ

ระบบการปกครอง : เผด็จการ (ธีรารัตน์ พันวิระ และวราพร เณรแย้ม, 2564) คาร์ล มาร์กซ์เคยกล่าวว่าเสรีภาพส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความเจริญของสังคม เขาเห็นว่าเสรีภาพทางเศรษฐกิจเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะสร้างความเสมอภาคและความเจริญเติบโตในสังคม เสรีภาพนี้เกี่ยวข้องกับกำหนดชั่วโมงทำงานและการแบ่งเวลาเพื่อให้ทุกคนสามารถมีเวลาที่พอดีก้นในการแสวงหาความสุขและพักผ่อน เสรีภาพยังมีความสำคัญในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและความสบายในชีวิตประจำวัน เช่น การเข้าถึงการศึกษา การเข้าถึงสุขภาพ และการเข้าถึงการบริการสาธารณะอื่นๆ การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวจึงไม่ควรเข้ามามีคิดก้นในการพัฒนาสังคมโดยทั่วไป เพราะอาจเป็นอุปสรรคต่อความเสมอภาคและความเจริญของทุกคนในสังคม

มาร์กซ์ ได้วิเคราะห์ประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติและสังคมโดยใช้ทฤษฎีวิภาษวิธี-วัตถุนิยมเพื่อหาวิธีในการปฏิวัติสังคมและสร้างสังคมคอมมิวนิสต์ เขาเห็นว่าการแบ่งแยกชนชั้นของสังคมและการกดขี่จากนายทุนนั้นเป็นสิ่งที่สร้างความขัดแย้งและความไม่เสมอภาคในสังคม เขามองเห็นว่าการก่อตั้งสังคมคอมมิวนิสต์ที่มีการครอบครองทรัพย์สินร่วมกัน และการแบ่งปันสิ่งที่ผลิตขึ้นในสังคมเป็นวิธีที่จะลดข้อขัดแย้งนี้ลง เขาเชื่อว่าในที่สุดระบบทุนนิยมจะถูกล้มสลายไปและสังคมคอมมิวนิสต์จะเกิดขึ้น โดยที่ทุกคนจะมีส่วนร่วมในการครอบครองและการควบคุมทรัพย์สินร่วมในสังคมในที่สุด

ในงานเขียนของมาร์กซ์ “แนวคิดลัทธิของเยอรมัน” เขาได้กล่าวถึงสังคมคอมมิวนิสต์โดยให้ตัวอย่างเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่แตกต่างกันในสังคมแห่งความเสมอภาค และวิสัยทัศน์ของมนุษย์ในสังคมคอมมิวนิสต์โดยทั่วไป โดยเรียกว่าในสังคมคอมมิวนิสต์ ทุกคนจะทำงานตามความสามารถและปรารถนาของตนเอง โดยไม่มีการจำกัดภาระหน้าที่และทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการบริหารจัดการในสังคมได้เช่นกัน การแบ่งแยกงานและการทำงานในสังคมคอมมิวนิสต์จะไม่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ครอบครองหรือผู้ควบคุม แต่จะเกี่ยวข้องกับความต้องการและปรารถนาของชุมชนโดยรวม

ทฤษฎีของมาร์กซ์เกี่ยวกับการประมวลผลของการผลิตและความสัมพันธ์ทางการผลิตได้แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้ทางชนชั้นในสังคมแต่ละยุคอย่างชัดเจน เริ่มต้นจากยุคดั้งเดิมที่มีจำนวนมนุษย์น้อย และทรัพยากรธรรมชาติมีมากพอที่จะรองรับทุกคน สังคม

ในยุคดั้งเดิมมีขนาดเล็กและไม่มีการแบ่งแยกชั้นชั้นอย่างชัดเจน มนุษย์มีความสำนึกในเรื่องของความเสมอภาคและกรรมสิทธิ์

ในยุคทาส เมื่อเกิดการพัฒนาทางการผลิตที่สำคัญเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์และการเกษตรกรรม ผู้คนที่มีความเข้มแข็งกว่าเริ่มยึดครองแรงงานของผู้อื่นเป็นของตนเอง นำไปสู่การกดขี่และการใช้แรงงานทาสให้ผลิตสินค้าเพื่อผลกำไรของตนเอง เริ่มมีการแบ่งแย่งสังคมและชั้นชั้น

ในยุคศักดินา การพัฒนาการผลิตที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและการผลิตขนาดเล็ก ทำให้ผู้เช่าที่ดินมีความสามารถในการผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้ทาสได้รับการปลดปล่อยและสามารถเช่าที่ดินเพื่อการเพาะปลูกหรือการเลี้ยงสัตว์ได้ ระบบศักดินาเกิดขึ้นเมื่อเจ้าของที่ดินกลายเป็นเจ้าของผู้ทำงานในที่ดินและมีอิทธิพลในการผลิต

ในยุคนายทุน เมื่อการผลิตเริ่มเกี่ยวข้องกับการผลิตอุตสาหกรรมและใช้เครื่องจักร เกิดระบบนายทุนขึ้นมาแทนที่ระบบศักดินา นายทุนก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างตนและแรงงาน โดยนายทุนกดค่าจ้างแรงงานและสะสมกำไรไว้ในมือ มีการขูดรีดระหว่างนายทุนกับแรงงานในการผลิตสินค้าและบริการ นั้นเป็นที่มาของทฤษฎีเศรษฐกิจศาสตร์มาร์กซ์ที่ว่า “ค่าแรงจ่ายต่อหน่วยการผลิตที่เกินกว่าค่าแรงที่จ่ายให้แรงงาน” หรือ “มูลค่าของแรงงานที่ไม่ได้รับการจ่าย” ซึ่งนายทุนจะรับมูลค่านี้ไปใช้เองสำหรับคาร์ล มาร์กซ์ เสรีภาพและความเสมอภาคเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาสังคมและการสร้างสังคมคอมมิวนิสต์ที่มีสิทธิ์และยึดถือความเท่าเทียมในสังคม สามารถสรุปได้ว่า

1. ความเสรีภาพส่วนบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความเจริญของสังคม การประมวลผลของการผลิตและความสัมพันธ์ทางการผลิตได้แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้ทางชนชั้นในสังคมแต่ละยุคอย่างชัดเจน
2. เสรีภาพทางเศรษฐกิจเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะสร้างความเสมอภาคและความเจริญเติบโตในสังคม
3. เสรีภาพมีความสำคัญในการกำหนดชั่วโมงทำงานและการแบ่งเวลาเพื่อให้ทุกคนสามารถมีเวลาที่พอใช้กันในการแสวงหาความสุขและพักผ่อน
4. เสรีภาพยังมีความสำคัญในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและความสบายในชีวิตประจำวัน เช่น การเข้าถึงการศึกษา การเข้าถึงสุขภาพ และการเข้าถึงการบริการสาธารณะอื่นๆ
5. การแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวไม่ควรเข้ามากีดกันในการพัฒนาสังคมโดยทั่วไป เพราะอาจเป็นอุปสรรคต่อความเสมอภาคและความเจริญของทุกคนในสังคม

ระบบการปกครอง : ธรรมาธิปไตย (พรเศรษฐี วุฒิปญญาอิสกุล, 2563) เป็นหลักการที่มีความสำคัญในการปกครองและการเมืองของประเทศไทย เนื่องจากมันเน้นคุณค่าและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตและการทำงานของคน การใช้หลักธรรมาธิปไตยในการปกครองจะช่วยสร้างสังคมที่เป็นอันดับแรกในความเป็นอยู่ของประชาชนและการดำเนินชีวิตของพวกเขา

การสร้างธรรมาธิปไตยในการปกครองและการเมืองในประเทศไทยต้องพึ่งพาการส่งเสริมคุณค่าของธรรมาธิปไตยและการส่งเสริมคุณธรรมในทุก ๆ ด้านของสังคม นอกจากนี้ เรายังต้องการมีการเสริมสร้างสถาบันและกลไกที่สนับสนุนและส่งเสริมธรรมาธิปไตยในการปกครอง เช่น การส่งเสริมการศึกษาที่มีคุณธรรมและการเรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองอย่างมีความรับผิดชอบ การส่งเสริมความโปร่งใสในการปกครอง และการสนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับธรรมาธิปไตยแก่ประชาชนทั่วไป

ผู้นำที่ดีควรเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตามหลักธรรมาธิปไตยและสร้างแรงบันดาลใจให้กับคนในสังคม และเราต้องการมีการสนับสนุนและการกระตุ้นให้ผู้นำทุกคนในทุกส่วนของสังคมมีความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดีและมีธรรมาธิปไตยที่ดีในการปกครองและการเมือง

“ธรรมาธิปไตย” เป็นแนวคิดที่มีความสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยในไทย โดยหลักธรรมาธิปไตยประกอบด้วย 4 หลักหลักดังนี้:

1. หลักความดีงาม คือการกระทำที่สวยงามทั้งทางจริยธรรมและศิลปะ ซึ่งนำมาซึ่งความสง่างามในการปกครองและการดำเนินชีวิตที่ดี
2. หลักความจริง การประพฤติตนในความจริงตามความตระหนักรู้และการรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความตระหนักรู้และปฏิบัติตนตามความจริงที่ส่งผลดีต่อทุกคน
3. หลักความยุติธรรม การที่ผู้ปกครองต้องประพฤติตนในทางที่เป็นธรรมและยุติธรรม โดยไม่มีการละเมิดสิทธิและความเป็นธรรม
4. หลักความถูกต้อง การประพฤติตนในทางที่ถูกต้องตามกฎหมายและหลักอารมณ์สาธารณะ พร้อมทั้งการตระหนักรู้ถึงผลกระทบต่อสังคม

การนำ “ธรรมาธิปไตย” มาใช้ในระบบการปกครองช่วยเสริมสร้างความเป็นธรรมและความยุติธรรมในการดำเนินการเมือง ทำให้มีการประพฤติตนที่ถูกต้องและเป็นระบบ นอกจากนี้ “ธรรมาธิปไตย” ยังเป็นแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเองและส่งเสริมจริยธรรมในสังคมไทยในทุกด้าน ทำให้การเมืองและการปกครองมีการพัฒนาที่มีความสมบูรณ์และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

ในสังคมที่ผู้ปกครองมีธรรมาธิปไตยเป็นหลัก การปกครองถูกดำเนินไปในทางที่เน้นความเป็นธรรมและคุณธรรมมากขึ้น เหมาะสมกับแนวทางของพระพุทธศาสนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาจริยธรรมและศีลธรรมในสังคม ผู้นำที่ดีต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามหลักธรรมาธิปไตยเพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์และสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ

การสร้างความมั่นคงของระบอบประชาธิปไตยในที่นี้หมายถึงการมีความสามารถในการรับมือกับทุกซ์ทรมานและความขัดแย้งในสังคม ผู้ปกครองที่มีธรรมาธิปไตยจะทำงานร่วมกับประชาชนในการแก้ไขปัญหาและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและประชาชน

องค์ประกอบของธรรมาธิปไตยยังเน้นการพัฒนาทักษะและความรู้ในประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมศึกษาและประสานงานกับสถาบันการศึกษาที่มีความสำคัญ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และทักษะที่เพียงพอในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม นอกจากนี้ การสร้างเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและเป็นประโยชน์ต่อทุกคนก็เป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์ของธรรมาธิปไตย ผู้ปกครองที่มีธรรมาธิปไตยจะกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นที่ยอมรับและสร้างโอกาสในการทำงานและธุรกิจสำหรับประชาชน ด้วยธรรมาธิปไตยเป็นหลักการปกครองที่เน้นคุณธรรมและการให้บริการแก่ประชาชน สังคมไทยสามารถพัฒนาต่อไปได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน สามารถสรุปได้ว่า

1. การสร้างระบบการปกครองที่เน้นธรรมาธิปไตยเป็นหลัก เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาการเมืองและสังคม เนื่องจากเน้นคุณค่าและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตและการทำงานของคน
2. การใช้หลักธรรมาธิปไตยในการปกครองช่วยสร้างสังคมที่เน้นความเป็นอยู่ของประชาชนและการดำเนินชีวิตของพวกเขาให้มีคุณภาพ
3. การสร้างธรรมาธิปไตยต้องพึ่งพาการส่งเสริมคุณค่าและคุณธรรมในทุกด้านของสังคม และมีการเสริมสร้างสถาบันและกลไกที่สนับสนุน การนำ “ธรรมาธิปไตย” มาใช้ในระบบการปกครองช่วยเสริมสร้างความเป็นธรรมและความยุติธรรมในการดำเนินการเมือง ทำให้มีการประพฤติตนที่ถูกต้องและเป็นระบบ
4. ผู้นำที่ดีควรเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตามหลักธรรมาธิปไตยและสร้างแรงบันดาลใจให้กับคนในสังคม

5. ธรรมาธิปไตย เป็นแนวคิดที่มีความสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตย ด้วยหลักธรรมาธิปไตย ประกอบด้วย 4 หลักที่เน้นคุณค่า ความจริง ความยุติธรรม และความถูกต้อง

นวัตกรรมระบบการปกครองตามหลักพุทธวิธี

ลักษณะผู้นำ : ตามหลักพุทธศาสนา อิทธิบาท 4 หลักความสำเร็จ ปฏิบัติตามหลักธรรม ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จแห่งกิจการ ที่เรียกว่าอิทธิบาท ซึ่งมี 4 ข้อ (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2545) คือ

1. ฉันทะ รักงาน (เห็นคุณค่า ความรัก ความพอใจ) ผู้นำที่มีความใส่ใจในการทำงาน และเชื่อในค่านิยมของการรักษาสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับประชาชน เป็นคนที่มีผลกระทบที่มีนัยสำคัญต่อสถานะรวมของประเทศ ผู้นำลักษณะนี้จะเห็นคุณค่าของการสร้างทีมที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงานร่วมกัน เข้าใจว่าการทำงานเป็นทีมที่แข็งแกร่ง และร่วมมือกันสามารถนำไปสู่ความสำเร็จของประชาชนโดยรวม

ผู้นำต้องมุ่งมั่นที่จะสร้างวินัย และวัฒนธรรมที่สนับสนุนการทำงานร่วมกัน และเข้าใจว่าการสร้างบรรยากาศที่ดีต้องเริ่มต้นจากตัวเอง ด้วยความใส่ใจในความต้องการ และความพึงพอใจของคนส่วนมาก นอกจากนี้ ผู้นำยังต้องมีความคิดที่ว่าการสนับสนุน และกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์จากทีมนั้นสำคัญมาก การปลุกใจและส่งเสริมให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นสมองและสร้างนวัตกรรมที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร

อนึ่ง ผู้นำเช่นนี้ยังมีการวางแผน และจัดการทรัพยากรที่มีอย่างมีประสิทธิภาพ การควบคุมและติดตามความคืบหน้าของทีมทำให้ทุกคนมีความชัดเจนเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของทีม รู้จักสนับสนุนและยกระดับความสามารถของทุกคน ด้วยการให้คำปรึกษาและการพัฒนาทักษะและความสามารถ เขาเข้าใจว่าการส่งเสริมความเป็นภาพลักษณ์ ทำให้ทุกคนรู้สึกมีค่าและมีส่วนร่วมในการแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จ เข้าใจถึงความสำคัญของการสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนการทำงานร่วมกันและการเจรจาต่อรองในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ทีม และประเทศเติบโตอย่างยั่งยืนและคงทนในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2. วิริยะ ใฝ่งาน (ความเพียร เห็นเป็นความท้าทาย ใจสู้ ขยัน) ผู้นำต้องเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ และความมุ่งมั่นที่สูงต่อการทำงานเพื่อส่วนรวมขององค์กรหรือกลุ่ม ผู้นำไม่เพียงแต่ต้องมีความเชี่ยวชาญในงานของตนเอง แต่ยังต้องสามารถแนะนำ กำหนดทิศทาง และเป็นแรงบันดาลใจให้กับคนในประเทศให้มุ่งมั่น และทำงานร่วมกันเพื่อประสบความสำเร็จร่วมกัน มีความเป็นธรรม และสามารถเป็นตัวแทนในการตัดสินใจที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งองค์กรและสังคม การเป็นผู้นำไม่ได้หมายความว่าต้องมีอำนาจเหนือผู้อื่น แต่มันเกี่ยวข้องกับการสร้างความเชื่อมั่น และการเป็นตัวแทนที่ดีในการสื่อสาร เพื่อทำหน้าที่ผู้นำอย่างเต็มที่ ผู้นำจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำที่ดีในหลายด้าน เช่น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำและการทำงานร่วมกันในทีม การตัดสินใจอย่างมีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่เป็นหลักฐาน และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. จิตตะ ใฝ่ใจงาน (ความคิด อุทิศตัวต่องาน ใจจดจ่อ จริงจัง) คือ ผู้นำที่มีความสำเร็จในการบริหารจัดการต้องไม่เพียงแค่วางแผนในมิติของตนเองเท่านั้น แต่ต้องมีการใส่ใจทำงานเพื่อส่วนรวมของประเทศ ด้วยการมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และการนำทางที่สามารถนำมาซึ่งผลการดำเนินงานที่ดีที่สุดในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับบุคคล ทีมงาน หรือทั้งประเทศ การสร้างแรงบันดาลใจให้กับทีม และสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นให้ทุกคนในทีมมีความกระตือรือร้นที่จะทำงานร่วมกัน ต้องเป็นตัวอย่างที่ดี สามารถให้การสนับสนุน และแนะนำในทุกมุมมอง การมีการสื่อสารที่เป็นระบบและประสานงานที่ดีเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้นำต้องใส่ใจ การทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้องค์กรเติบโตและพัฒนาขึ้นไปได้ดีขึ้น นอกจากนี้ การสร้างความไว้วางใจและ

สัมพันธ์ที่ดีกับทีมงานจะเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นในการทำงาน

การเสริมสร้างทักษะและความรู้ในทีมงานเป็นสิ่งที่ผู้นำควรให้ความสำคัญ เพื่อให้ทุกคนมีความสามารถในการทำงานและสามารถแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การสนับสนุนในการพัฒนาทักษะของทีมงาน ผู้นำที่ใส่ใจทีมงานเพื่อส่วนรวมจะต้องมีความคิดริเริ่มและไม่กลัวที่จะนำเสนอไอเดียใหม่ พร้อมทั้งจะรับฟังความคิดเห็นและแนวคิดจากทีม ซึ่งจะส่งผลให้มีการนวัตกรรมและพัฒนาขึ้นไปอย่างต่อเนื่องในองค์กร ด้วยความรับผิดชอบและการนำทางที่เป็นระบบ ผู้นำที่ใส่ใจทีมงานเพื่อส่วนรวมจะสามารถทำให้ประเทศเติบโตและประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืน

4. วิมังสา ทำงานด้วยปัญญา (ไตร่ตรอง พิสูจน์ ทดสอบ ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไข) ผู้นำที่มีปัญญา คือ บุคคลที่สามารถทำงานได้ด้วยการใช้ปัญญา และความเป็นสมารถที่เป็นเลิศ ไม่เพียงแต่มีความรู้และทักษะทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังต้องมีความคิดสร้างสรรค์ วิจัยรณญาณ และความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อน มีความสามารถในการมองเห็นโอกาส และความเสี่ยงอย่างมีวิจารณญาณ มีความสามารถในการวางแผนและการดำเนินการที่ดีเพื่อทำให้ประเทศก้าวไปข้างหน้าได้ การดำเนินงานด้วยปัญญาไม่ได้หมายถึงการแก้ไขปัญหาทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการให้แรงบันดาลใจและการสร้างความมุ่งมั่นให้กับทุกคน และต้องมีความสามารถในการตัดสินใจที่ดี ไม่เพียงแต่พิจารณาข้อมูลทางเลข แต่ยังพิจารณาปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมศาสตร์ การตัดสินใจสามารถสอดคล้องกับมูลค่าและวัตถุประสงค์

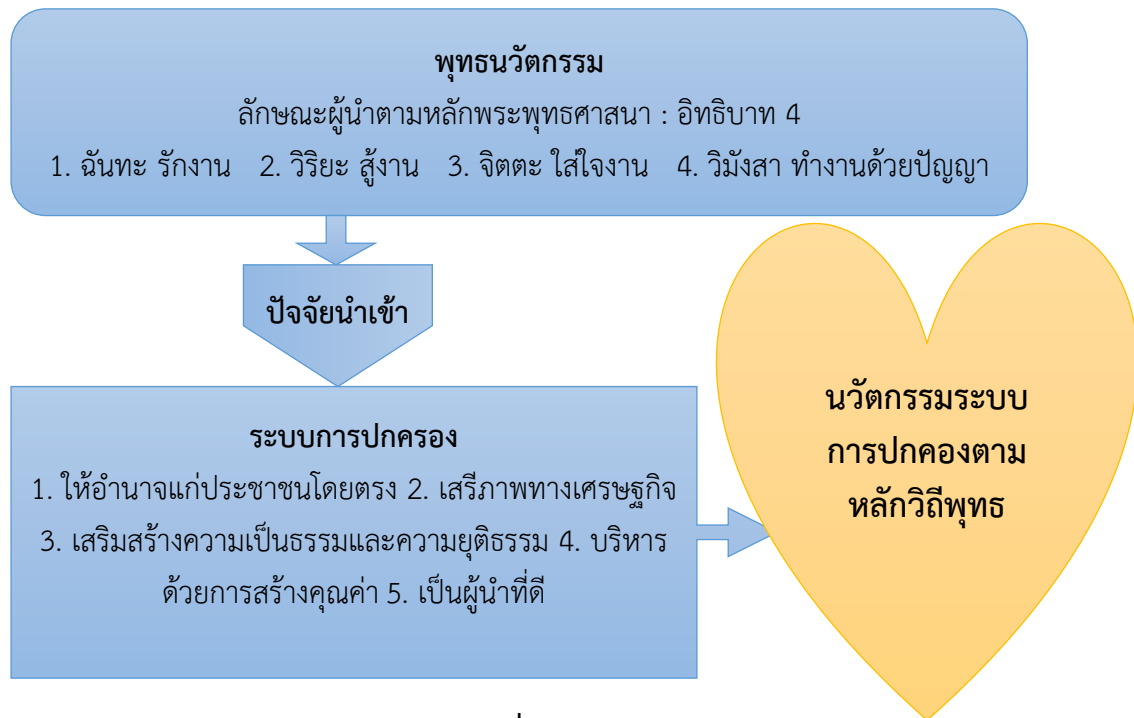
โดยความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญในการเป็นผู้นำ ไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานของทีม แต่ยังรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความตั้งใจที่จะสร้างผลกระทบที่ดีในทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้ยังต้องมีความยืดหยุ่นและเปิดใจต่อการเปลี่ยนแปลง ไม่รังเกียจการทำให้ใหม่หรือการปรับปรุง แต่มองเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นโอกาสในการพัฒนาและเติบโต ด้วยปัญญาและความเป็นสมารถ เพื่อนำประเทศไปสู่ความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนได้

ระบอบการปกครอง

1. ให้อำนาจแก่ประชาชนโดยตรง เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการบริหารจัดการในสถานการณ์ต่าง ๆ ของประเทศหรือสังคม
2. เสรีภาพทางเศรษฐกิจเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะสร้างความเสมอภาคและความเจริญเติบโตในสังคม
3. นำหลัก “ธรรมาธิปไตย” มาใช้ในระบอบการปกครองช่วยเสริมสร้างความเป็นธรรมและความยุติธรรมในการดำเนินการเมือง ทำให้มีการประพฤติตนที่ถูกต้องและเป็นระบบ
4. บริหารด้วยการสร้างคุณค่า ความจริง ความยุติธรรม และความถูกต้อง
5. ผู้นำที่ดีควรเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติตามหลักธรรมาธิปไตยและสร้างแรงบันดาลใจให้กับคนในสังคม

ผู้ศึกษามองว่า นวัตกรรมระบบการปกครองตามหลักพุทธวิธี เป็นการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการกับการบริหารการปกครองให้เกิดความยุติธรรมที่เป็นไปตามหลักกฎแห่งกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้นำทางการเมืองต้องอยู่ภายใต้ศีลธรรมและจริยธรรม อันก่อให้เกิดความสงบสุขในระบบการปกครองตามหลักพุทธวิธี ฉะนั้น ผู้ศึกษาจึงได้สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้

สรุป

ระบอบการปกครองที่ให้อำนาจแก่ประชาชนโดยตรงเป็นหนึ่งในหลักการสำคัญในระบบการปกครองที่มีรากฐาน และเส้นทางการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว เมื่อประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการบริหารจัดการต่าง ๆ ของประเทศหรือสังคม จะส่งผลให้มีการพัฒนาและการเจริญเติบโตที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง โดยเสรีภาพทางเศรษฐกิจนับเป็นพื้นฐานสำคัญที่สร้างสภาวะที่เป็นธรรมและเสมอภาคในสังคม โดยที่ทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึง ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและโอกาสทางเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมกัน การใช้หลักธรรมาธิปไตยในการบริหารจัดการช่วยเสริมสร้างความเป็นธรรมและความยุติธรรมในการดำเนินการเมือง การที่ผู้นำปฏิบัติตามหลักธรรมาธิปไตยและเป็นตัวอย่างที่ดีในการสร้างคุณค่าและแรงบันดาลใจให้กับคนในสังคม จะส่งผลให้มีการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและความเข้าใจในระบบการปกครองที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ระบอบการเมืองที่ดีจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากไม่มีผู้นำที่ดี โดยลักษณะผู้นำที่ดี คือ ผู้ที่มีความเชื่อในการให้สิทธิและอำนาจแก่ประชาชนโดยตรง เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการบริหารจัดการ ผู้นำควรสร้างเสรีภาพทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างความเสมอภาคและความเจริญเติบโต การนำหลักธรรมาธิปไตยมาใช้ในการปกครองช่วยเสริมสร้างความเป็นธรรมและความยุติธรรมในการดำเนินการเมือง และควรบริหารด้วยการสร้างคุณค่า ความจริง ความยุติธรรม และความถูกต้อง ควรมุ่งมั่นที่จะสร้างวินัย และวัฒนธรรมที่สนับสนุนการทำงานร่วมกัน และมีปัญหาในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาอย่างมีเหตุผล โดยการมองเห็นโอกาสในการพัฒนาและเติบโตของประเทศผ่านการเป็นผู้นำที่เชื่อมั่นและมีปัญหาในการทำงานและการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในองค์กรและสังคมในทุก ๆ ด้าน

เอกสารอ้างอิง

- ชนกพร ชาญนรา. (2563). ธรรมนูญบาลเชิงอุปถัมภ์: ความคิด ความเชื่อ ความจริง กรณีศึกษาการเมืองการปกครองท้องถิ่น (การศึกษาอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธีรรัตน์ พันวิระ และวราพร เณรแย้ม. (2564). ระบบเผด็จการตามแนวคิดนักปราชญ์ทางรัฐศาสตร์ในมุมมองของคาร์ล มาร์กซ์. วารสารสังคมศาสตร์และศาสตร์ร่วมสมัย, 2(1), 48 - 55.
- ประภัสสร ทองยงค์. (2558). ประชาธิปไตย: แนวคิดและหลักการเบื้องต้น. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 5(3), 11-22.
- พรเศรษฐี วุฒิปัญญาสกุล. (2563). การบูรณาการหลักธรรมาธิปไตยเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำทางการเมืองของนักการเมืองในจังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูวาทิธรรมวิวัช(สุชาติ ฐิตญาโณ). (2565). ระบบการปกครองกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง. วารสารมหาจุฬานาครพรรณ์, 9(5), 626 - 637.
- พระพรหมคุณาภรณ์. (ป.อ.ปยุตฺโต). (2545). พระไตรปิฎก: สิ่งที่ชาวพุทธต้องรู้. นนทบุรี: เอสอาร์พรินติ้งแมสโปรดักส์.

